

**Liliya Martynova, Doctor of Economic Sciences,
Associated Professor**
*Vinnitsia Institute of Trade and Economics
of State University of Trade and Economics
Vinnitsia, Ukraine*

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-242-5-36>

UKRAINE TODAY – PROBLEMS AND CHALLENGES

УКРАЇНА СЬОГОДЕННЯ – ПРОБЛЕМИ ТА ВИКЛИКИ

В умовах високого динамізму сучасного розвитку та кризи світової суспільно-політичної системи цінностей здійснення досліджень у напрямі виміру ролі людини та її потенціалу у забезпеченні подолання негативних проявів глобальних системних змін та виходу на новий рівень розвитку набувають особливої актуальності. Перебуваючи у стані війни та тривалої соціально-економічної кризи, Україна як ніколи має зосередити свої зусилля на акумуляції власного людського потенціалу і ефективного використання його як базового ресурсу розвитку.

Комплексний аналіз конкурентоспроможності складових людського потенціалу України є необхідною передумовою визначення шляхів її підвищення за сучасних умов посилення євроінтеграційних прагнень і використання людського потенціалу як рушія інтенсифікації даного процесу. 24 лютого 2022 року змінило життя нашої країни назавжди. Україна продемонструвала не тільки свою спроможність у захисті своєї незалежності, але і перевернула «з ніг на голову» уявлення Європи та світу про українців, як націю. Ми змогли продемонструвати патріотизм, силу, освіченість, інтелігентність і цей перелік можна продовжувати. Незважаючи на необхідність тимчасово покинути територію проживання, у відповідності до статистики Управління Верховного комісара ООН у справах біженців станом на 19 липня 2022 року з України виїхало від 9,6 до 11,7 млн осіб [1]. Згідно з Конвенцією про статус біженців, біженець – це особа, яка «внаслідок обґрунтованих побоювань стала жертвою переслідувань за ознаками раси, віросповідання, національності, громадянства (підданства), належності до певної соціальної групи або політичних переконань перебуває за межами країни своєї громадянської належності та не може користуватися

захистом цієї країни, або не бажає користуватися цим захистом внаслідок таких побоювань» [2]. Українці змінили саме поняття «біженець», саме через те, що сприймають свій статус, як тимчасовий і прагнуть обов'язково повернутися до України, жити в своїй країні та розбудувати її.

Нині ж вони мають можливість порівняти життя за кордоном, здебільшого в Європі, та в Україні (результати опитування дослідницької компанії Gradus Research) [3].

Рис. 1. Порівняння України та закордону

Джерело: [3]

У державній та фінансовій сфері українські біженці оцінили соціальний захист із боку держави (36%), розмір зарплат (42%), дотримання закону та порядку (46%), рівень корупції (36%). Водночас, в Україні, згідно з опитуванням, краще розвинута діджиталізація державних (37%) та комерційних (32%) сервісів. Крім того, в нашій країні менше бюрократії (29%).

Український сервіс отримав однозначно кращі оцінки. Українці, перебуваючи за кордоном, оцінили український графік роботи магазинів та ресторанів (54%), співвідношення ціни та якості у сфері краси (44%), зручність поповнення мобільного (43%) та грошових переказів (41%).

Водночас, за кордоном українці оцінили якість роботи громадського транспорту (48%), якість продуктів (34%) та сферу охорони здоров'я (30%).

Рис. 2. Оцінка державної та фінансової сфер

Джерело: [3]

Рис. 3. Оцінка сервісної сфери

Джерело: [3]

Менталітет та устрій життя в рідній країні українцям сподобався більше, ніж за кордоном (36%), як і взаємини між людьми (32%).

Але у плані культури, а також екології, клімату та природи України, згідно з соціопитуванням, трохи програє. Крім того, українці за кордоном оцінили спеціальні можливості для людей з інвалідністю (50%), облаштування міст (41%), якість питної води з-під крану (38%) та поведження зі сміттям (45%).

Рис. 4. Оцінка благоустрою та соціальної сфери

Джерело: [3]

Повернення українців додому має стати основним лейтмотивом спільної післявоєнної політики України та ЄС. На сьогодні ж ситуація з міграцією є катастрофічною і без перебільшення несе в собі загрозу національній безпеці України.

Враховуючи вищенаведене, Україна, як країна-кандидат в члени ЄС, має консолідувати зусилля з іншими країнами-членами ЄС і забезпечити захист прав громадян України (недопущення дискримінації, забезпечення соціального захисту тощо), які вимушено виїхали з країни на період війни, а також зосередитись на внутрішньо-економічних викликах. Це дозволить зменшити відтік громадян з України та створить фундамент для повернення наших людей в майбутньому.

Література:

1. Home – UNHCR Україна. UNHCR Україна. URL: <https://www.unhcr.org/ua/> (дата звернення: 13.09.2022).
2. Конвенція про статус біженців (укр). Офіційний вебпортал парламенту України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_011#Text (дата звернення: 13.09.2022).
3. Gradus: соціологія в смартфоні. Маркетингові та соціологічні дослідження | Gradus | Gradus. URL: <https://gradus.app/uk/open-reports/> (дата звернення: 19.09.2022).